

SERMO I.

PROPOSITIO

ET

CONSILIUM OPERIS.

I.

NAm dudum promissa, fidemque reposcis, ERASTE,
 Symboli ut Herôï Naturam exponere tentem :
 Ortum, Causas, atque Modum. Quî Lemmata fiant
 Congrua Materiæ, subjectum animantia Corpus ;
 Integrum an Versum, vel dimidium sibi Lemma
 Poscat : quæ super imposta est Scriptura, quot esse
 Debeat hæc Vocum : num supra tertiam abundet
 Quælibet : an veteris Proles manifesta Poëtæ
 Semper adoptanda ; & diversos munus in usus
 Conversum : an generare nefas, nova pignora, Versus,
 Quin & Versiculi contracti dimidium crus ?
 Hæc me & plura jubes chartæ committere ; tanquam
 Hæc curaturi olim sint præcepta Poëtæ, ac
 Pictores, quibus audendi, quodcunque libebit,
 Semper erit ratio, vel pro ratione voluntas.
 Delphinum sylvis appingent, fluctibus Aprum.

II.

FAc assentiri : namque est hominum genus udum,
 Flexiliusque hederâ Vinum monstrante ; sequetur,
 Quò duces, Musas Baccho donare paratum.
 Verùm audin', quantis feriant clamoribus Astra
 Porticus, atque Stoa ? His ausimne ego vellere barbam,
 Palliaque excutiam sordentia pulvere multo ?

Hæc

Hæc quoties manibus contrectant Sacra profanis
 Cæde Chimærarum (a) Okami taboque Caballi, (b)
 Proxima debentis centum convivium corvis.
 Horum etenim prodire solent excusa fodinis
 Symbola, Dî Magni! quot, quanta, & qualia: quàmque
 Naturæ diversa suæ, ac pugnancia sanæ
 Menti; Picturamque nihil dicentia supra,
 Vel rem nomine quamque suo appellantia Verba!

III.

Sic fit, quando Stagirà ascendere Roftra relictâ
 Visum, Parnassoque statim indormire bifurco,
 Invitis Musis, averso & Apolline: sic, cum
 Navita de bobus, de Ventis narrat Arator, (c)
 Musicus ædificat, canit autem Vitruvius. (*) Sed
 Ridebunt Dryades, brumali tempore Viscum
 Fronde virere novâ, quod non sua parturit Arbor.

IV.

Quid facies illis, quæis tota Scientia, nôsse,
 Quod didicere ipsi, neque se quærentibus extra?
 Qui se constituunt normam, finemque sciendi?
 Ultra scire datum est nihil: Alcidesque Columnas
 Hæc posuit geminas. Jubet, hæc, Plato, sede quiescas;
 Quâ residemus, ait Larconius, & Chusimus.
 Improbe, quò tendis, metas egressæ priorum,
 Et nostras? Ars si ulla foret, sciremus & Ipsi:
 Nunc fugit ignaros hæc; Ergo, haud esse, fatendum est.
 Ingenium quare in pedicas, & vincula mittas?
 Pinges, [licet] quodcunque libet: superadjice Versum,
 Quem Fortuna dabit: vel, si non sufficit unus,
 Junge duos, aut tres: Veteri de Lege, Novane,
 Nil refert: Cicero, an Maro; Livius, an Venusinus
 Protulerint, cures tu scilicet? Id satis esto,
 Exstet ut è labris, fissum velut intestinum,
 Vitta bipalmaris, serpatque volumine vasto.
 Plura petituris animosè oppede Magistris.

A 2

V. Euge,

(a) Chimæras appellant Philosophi Adynata, quæ neque sunt, nec esse possunt.
 (b) Genus est argumentandi Negativum, Okamo familiare, quo probandi
 onus in Defendentem rejicitur: dictum vulgò Equus Okami, quòd instar Equi
 recalcitret, vel sternat, & proculcet opiniones aliorum, ut faciebat Okamus,
 de suis stabiliendis parùm sollicitus. (c) Versiculus contrarius pervulgato
 illi: Navita de Ventis, de Bobus narrat Arator.

(*) Qui scripsit de Architectonica.

V.

Euge, Σοφῶς! Quid enim Chrysippus verius unquam
 Dixit, aut Crantor? potuit vel Jupiter Hammon?
 Ergo infelices Jovij, (d) Bargaglij, Arefj,
 Tafsi, Ammirati, Contili, Farra, Palazzi,
 Pittoni, Paradini, Dommenichi, Simeoni,
 Ferri, Ruscelli, Emmanuel Thesaure, bonoque
 Masenio plorate olim Petra Sancta: diu quod
 Te retinere domi, Domino repetente, nequiret. (e)
 Sed tu præcipuè, Tibicen Gallice; (f) tuque,
 Cui Monachi Nomen Cunæ, non Claustra dedere, (g)
 Infani, qui postremi Præcepta dedistis,
 Necquicquam cauti, atque operam sumpsistis inanem.
 Non ego stultus ero magis, ut qui littus arare
 Post omnes illos, & arenæ semina rursus
 Mandare aggrediar? Quis me sanabit Apollo,
 Restituetque mihi? postquam omnis funditus olim
 Anticyra (h) exhausta est Pictoribus, atque Poëtis;
 Adde Mathematicos: Gentis ΤΡΙΑ ΠΑΝΤΑ Μενενί. (i)

VI.

Quantulum item Hellebori superest à Chrysopeïa,
 Ignotum Lapidem (k) Noctu quærente Diuque?
 Ad restim dum Res veniat, viridemque Galerum.
 Pridem est plena Ratis Gaileri. (l) Paginaque omnis
 Sutori impleta est Romano: assueta notare,
 Romuleâ quicquid stultè gestum esset in Urbe.
 Non is plebejam duntaxat in Acta referre
 Sultitiam solitus: quin Jusque, Diemque Tiaris
 Dicere, nec Procerum gladios, Ostrumque vereri.
 Audijt hoc Orator Regnatoris Iberi,
 Seque dolens Censuræ hominis patuisse profani,
 Continuò jungi currum imperat, adque Tabernam
 Sittit Equos, hominemque rogat, Libronè suo Ipsum
 Intulerit? Petit ille moram, penetralibus imis
 Dum referat commentorum monumenta suorum.

Mox

(d) Nomina Scriptorum, qui de Arte Symbolicâ præcepta tradiderunt, vel etiam Symbola condiderunt in Italia. (e) P. Jacobus Masenius Libro, quem inscripsit Speculum Imaginum. (f) Claud. Franc. Menestrier. (g) Petrus le Moyne, Scriptores Galli, quorum nomina Tibicen, & Monachus Latinè. (h) Insula celebris à proventu Hellebori, ad purgandum cerebrum validi. (i) ejus liberi fatui omnes. (k) Lapidem Philosophicum vocant Alchimista. (l) Gaileri Kayserbergij Liber inscriptus: Stultorum Navis, Narren-Schiff.

Mox redit, ac obiter grandem percurrit Elenchum.
 Inde ait: in nostris Vestra Excellentia chartis
 Præcipuo stat scripta loco. Cur, Furcifer, autem?
 En recito: Quòd mancipium de Gente Agarenâ
 In patriam multo instructum dimiserit Auro,
 Barbaricos emptumque, relatumque inde caballos.
 Usque adeò stultè factum hoc, insane, videtur?
 Prorsus. Quid facies, si videris inde reversum?
 Audierisque, Urbem resonare hinnitibus Afris?
 Tunc ego, delete, quod nunc est, Nomine, Nomen
 Illius, qui Libertate potitus & Auro,
 Maluit ad veterem stultus remeare catastam,
 Sufficiam. Donec fiant, & in Acta referri
 Ista etiam cupiant, quæ scripsi, scripta manebunt.

VII.

Nunc age, si Dominam pascunt Nasturtia Romam,
 Quid superesse Annonæ credimus Urbibus illis,
 In quibus, ut proprium, fixit sibi Moria Regnum?
 Jam pridem plangit simplex Cervavia pectus,
 Vicinumque Lacum Cornfagia fletibus auget,
 Quòd periére sui Summâ cum principe Census. (m)
 Ediçto quanquam cautum foret, atque Senatus-
 Consulto, patrijs fruges avertere Terris:
 Nî, quos aut Weilhema sibi, aut Brunegga Sorores (n)
 Mercari Modios veteri pro fœdere vellent;
 Cùm seges alreutris provenit avarior agris.

VIII.

ESto, inquis, stultus: quid tum? quando omnia plena
 Stultorum esse ferunt Diæ, Humanæque Cathedræ.
 Nil vacuum est usquam. Numero te excerpere frustra
 Niteris. Esto volens igitur, quod te esse necessum est.
Author. Præclare ista mones. Vin' & me pangere versus
 Insuper, & duplici ceritum plaudere nolâ?
 Parebo: quia me modò quinquagesimûs annus,
 Et Lustrum pulsant, accommoda tempora bili;
 Cùm nigrâ humorem mutat fuligine flavum.
 Donec adhuc superant in cano vertice crines,
 Et fera regnat Hyems capiti: Vulcania pectus

A 3

Sed

(m) *Nomina Oppidorum in Palatinatu, & ad Lacum Acronium sitorum:*
 Hirschau, & Buchorn: à lepidis illepidisque dictis & factis celebrata.
 (n) *Talia sunt etiam alia duo: Weilheim in Boicâ, & Brauneggen in*
Tirol.

Sed coquit, & plenis pulmonem follibus inflant
Brontesque, Steropesque, & nudus membra Pyracmon.
 Dum paucos inter dentes superat Genuinus.
 Nam quis ferre queat miseræ dispendia chartæ?
 Omnis enim Ægyptus patriâ viduata Papyro (o)
 Emblemattographis celsit. Jam Mundela (p) raros
 Nympha Solæcismos subvectat Matribus, illo
 Panniculos dum fonte lavant: Sellæque Patrôcli
 Stipantur fœno, pecudes miserante bubulco.

IX.

Sed nunc præcipuè gravis est injuria chartæ:
 Nuper enim variis Lex emanavit ab Aulis,
 Dans pretium Chartis. Quanti pars quarta tabellæ?
 Assè uno. Folium? Quindenis, sive Tricenis,
 Aut Sexagenis; prout est merx, quam licitaris,
 Vendis, Lite petis. Vin' Librum? pendito nummos
 Centum & viginti. Vænit quanti ergo Volumen?
 Jam numerâ dextrâ: (q) quingentis atque duobus.
 Tanti igitur Cento, & modico cum glutine calx est?
 Haud equidem: sed quæ impressa est Regalis Imago
 Principis, ad Rhenum modò frena tenentis. Adoro
 Pronus, ais: verùm potuit fortassè minoris
 Prædium emi, vel Rus; Mycale, vel parva Seriphus, (r)
 Quàm chartæ, quamvis sit pura, & Virgo, volumen.
 Plaudite Causidici, quando nunc vestra agitur res.
 Balneolum Abbachij, Sakæ conducite furnos. (s)
 Non Cajus Titio posthac intendere litem,
 Non fora vestra volet clamorâ urgere querelâ.
 Deseret antestata diu vadimonia Cossus,
 Et dimittet Agros; Magalia, tresque Capellas:
 Tanti Charta valet, quanto Res, Causlaque constat.
Clandite jam rivos, ICTi: (t) sat prata biberunt.

X. At

(o) *Primus chartarum usus institutus in Ægypto. Plinius.* (p) *Rivus, Mündelhemium Suevia oppidum alluens.* (q) *Veteres in manûs Leve digitis numerabant monades seu unitates, & Decades; in dextra verò centenarios & Millenarios. Caussin. de Eloquentia l. 9. c. 8.* (r) *Urbs Caria: & Insula in Mari Ægeo, parvitate suâ insignes apud Poëtas.* (s) *Vici sunt infrequentes supra Ratisbonam, in qua urbe cœpta fuit hæc lucubratio: Abbachium autem ab aquis medicatis famam habet.* (t) *Ita Jure-Consulti quodam litterarum compendio se subscribunt ipsi, & plerumque scribuntur ab alijs.*

X.

AT bene, quòd nondum mercedem pendere iussa est,
 Seu *Satyra* hæc, sive est *Sermo*, vel *Epistola*: quòdque
 Nondum Mercurius vulsis Talaribus hæret,
 Ne possit populis mendaci illudere charta.
 Ad Censum venient, lucrosior Auctio, Vela
 Magnarum Thesium, & formâ quâcunque libelli;
 Quæque Magisterio, vel primâ Laurea Baccâ
 Donatos, populis, Lituo resonante, propinat.
 Stoicidæ, moneo, properate excludere fætus,
 Si gravido forsan concepta Minerva cerebro est;
 Dum licet, ac proles etiamnum libera nasci,
 Fasciolisque potest Stokavia (u) sternere cunas.

XI.

Erast. **Q**Uorsum iterum diversus abis? Huc dirige cursum,
 Quò fuit, & propiora datæ lege Littora Metæ?
Persequeris Folium, [hæc tua magna potentia] *ab omni*
Quod rapitur vento: Heroum pertæsus & Artis
 Promissæ; tanquam Causæ Patronus iniquæ,
 Dummodo non in Causâ, optas ubicunque morari. (x)

XII.

Autb. **N**Am cur non scabiem hanc devitem? Disperam, si
 Non potiùs dormire lubet. Suavissima, dicunt,
 Vita, nihil sapere, atque Amnes finire ire deorsum:
 Omnia mirari, laudare; infectaque factis
 Ducere deteriora, nec ultrâ perdere Verbum:
 Quàm si recta voles vestigia figere Cancros,
 Aut lænam Furijs agitato texere Orestis. (y)

XIII.

(u) *Toparchia Collegij Ingolstadiensis, in quâ conficitur charta.*

(x) *Similitudo usurpata Philosopho 3. Rhet. c. 14. Exordium, inquit, tum maximè est necessarium, cum malam Causam habemus, aut habere videmur, tum enim ubivis immorari confert magis, quàm in re. Quapropter etiam servi non respondent ad interrogata, sed quæ circa illa sunt, ea dicunt, & exordiuntur. E Versione Sylv. Mauri.*

(y) *Proverbium inde natum, quòd ob necem Clytemnestra Matri illatam, de statu mentis dejectus, actusque in furias, vestes sibi dilaceravit. Vide Mythologos.*

XIII.

Erast. **H**ucne iterum? frangesne fidem? *Auth.* Grave id est mihi nato
 Cis Rhenum, & Rhodanum, Ligerimq;, Ararimq;, Garumnámq;,
 Et quam credula Paſtorum fiducia Gallis
 Teutoniam adjecit, pluresque in Pace Triumphos.
 Verùm hoc edico: Tibi quòd conſcribimus uni,
 Quæ fuerint hæc-cunque: alius procul omnis abeſto
 Lectorum: ni fortè velis recitare *Colono*,
 Cùm vacat. Inde etiam *Pontano*: unaque *Amerino*,
Fabro, *Balthafari*, & quos Pauperis eſt numerare:
 Omnes Sylvigenas, Cælo capita alta ferentes.
 Quæis ætate aliâ ſum viſus idoneus Author,
 Muſarum Interpres, conducendusque Magiſter.
 Ultro alij quærent alijs Oracula Delphis.

